

Педагогічна деонтологія як проблема сучасної корекційної педагогіки.
Збірник тез Всеукраїнського науково-методичного семінару/ за ред.
Н.В.Савінової.- Миколаїв: МНУ, 2015.- С.68-70 УДК 376.43:159.946.3

В. В. Замолотнева
асистент кафедри корекційної освіти
Херсонського державного університету

ОСОБЛИВОСТІ ЛОГОКОРЕКЦІЙНОЇ РОБОТИ З ДІТЬМИ ПРИ ВАДАХ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО РОЗВИТКУ

У статті розглядаються особливості використання логокорекційної роботи у дітей раннього віку, які страждають порушеннями інтелектуального розвитку. Належна увага приділяється традиційним та спеціальним методам і прийомам логопедичної роботи. Представлено характеристику логопедичної роботи, розкрито значення діагностичного, планово-прогностичного, корекційно-розвиваючого і інформаційно-консультативного блоків, стосовно результатів діагностики, результативності та організації занять при співпраці з батьками.

Ключові слова: логокорекційна робота, мовленнєві порушення, вади інтелектуального розвитку, пізнавальна діяльність, корекційно - розвиваюче середовище.

Мовлення є складним фізіологічним, психологічним, розумовим процесом, в якому поєднуються, як елементарні (сенсомоторні, гностико-практичні), так і високоорганізовані рівні (смісловий і мовленнєвий).

У більшості дітей з вадами інтелектуального розвитку відмічаються відхилення в термінах становлення мовлення і своєрідні порушення спектру цього процесу. Порушення засвоєння мови виявляється передусім у несформованості в дитини «мовної компетенції» (системи практичних знань про звукову, лексичну, граматичну будову мови, які дозволяють породжувати

й розуміти різні типи мовленнєвих висловлювань) та в незасвоєнні у зв'язку з цим самих мовних норм.[2]

З огляду на це на сьогодні надзвичайно актуальною є організація логокорекційної роботи з категорією дітей, яким характерні порушення у розумовому розвитку.

Логопедична корекція є складовою частиною комплексної медико - психолого-педагогічної реабілітації й соціальної адаптації дітей і спрямована на виправлення або послаблення вад і компенсацію (при первинних дефектах і вторинних відхиленнях), порушень засобів мовлення, мовленнєвої й комунікативної діяльності та соціальної поведінки. Різноманітні аспекти мовленнєвих порушень та методи їх корекції висвітлено в наукових дослідженнях Г. Волкової, О. Ревуцької, В. Кондратенко, Е. Соботович, В. Тищенко, М. Шеремет, Т. Філічевої [2, 4].

У процесі логопедичної роботи передбачається розвиток сенсорних функцій, мовленнєвої моторики, інтелектуальної діяльності, формування особистості з одночасною регуляцією соціальних відносин спеціальними методами і прийомами.

Основною метою логопедичного впливу є раннє виявлення, розвиток і корекція психофізіологічної бази мовлення; формування і закріплення навичок правильного мовлення (усного і писемного); всебічний розвиток особистості дитини, яка має вади психофізичного розвитку. [1].

Як показує практичний досвід, процес логопедичної роботи має складатися із таких блоків:

1. **Діагностичний блок** включає обстеження усного і писемного мовлення, діагностику стану психічних функцій, розвитку дрібної та загальної моторики.

2. **Планово-прогностичний блок** передбачає складання індивідуального плану логопедичної корекції для дітей з вадами

психофізичного розвитку з обов'язковим урахуванням актуальної й найближчої зони розвитку.

3. **Корекційно-розвиваючий блок** включає організацію і проведення логопедичних занять відповідно до змісту індивідуального плану логопедичної роботи.

4. **Інформаційно-консультативний блок** включає консультації для батьків, вихователів, інших фахівців стосовно результатів діагностики, результативності занять, організації занять в домашніх умовах.

Основними аспектами логокорекційної роботи мають бути:

- Формування значення слів, граматичних категорій і понять;
- Формування дії розуміння мовлення і збільшення на цій основі обсягу імпресивного мовлення;
- Збагачення словника;
- Подолання аграматизму;
- Формування диференційованого фонематичного сприйняття, спрямованості уваги на звукове оформлення мовлення:
- Розвиток фонематичного аналізу;
- Подолання дефектів звуковимови і попередження на цій основі дисграфій та дизографій.

Одним із найважливіших завдань логопедичної роботи з дітьми зазначеної категорії є навчання їх зв'язному мовленню. Діти повинні навчитися грамотно і послідовно висловлювати свої думки, користуватися діалогічним і монологічним мовленням, тобто оволодіти повноцінною мовленнєвою комунікацією.

Ще однією складовою комунікативного компонента мовленнєвої діяльності, яку слід формувати у дітей з вадами інтелекту є операція контролю (самоконтролю), що забезпечує пошук і корекцію помилок, які виникають у процесі мовленнєвої діяльності. Під час сприймання й породження мовлення контроль здійснюється на всіх рівнях (фонологічному, лексичному, граматичному, смисловому). Завдяки такому

контролю будь-яка невідповідність сприйнятої чи породжуваної інформації нормам мови або логіці розповіді помічається і корегується мовцем. Це дозволяє уникнути неточностей розуміння між учасниками комунікативної ситуації, виявити абсурдні чи парадоксальні висловлювання.[2]

Таким чином, аналізуючи результати досліджень науковців та беручи до уваги власний практичний досвід, доречно зробити наступне заключення: логокорекційна робота з дітьми, що мають психофізичні вади являє собою складний комплексний особистісно-орієнтований процес, спрямований на формування усіх сторін мовлення, соціальної поведінки, нормалізацію комунікативної діяльності.

Література:

1. Шеремет М. К. Логопедія. Підручник. Третє видання, перероблене та доповнене / М. К. Шеремет ; за ред. М. К. Шеремет. – К. : Видавничий дім «Слово», 2014. – 672 с.

2.Соботович Е. Програмні вимоги до корекційного навчання з розвитку мовлення дітей старшого дошкільного віку з вадами інтелекту / Е. Соботович, В. Тищенко. – К. : Актуальна освіта, 2004. – 71с.

3.Конопляста Ю.С. Логопсихологія / Ю. С. Конопляста ; за ред. М. К. Шеремет. – К. : Знання України, 2010. – 293с.

4. Сайт інституту корекційної педагогіки та психології НПУ імені М.П. Драгоманова. – Режим доступу: www.ikpp.npu.edu.ua.

V.V. Zamolotneva
PG student of the Department of Correctional Education
Department of Human Health and Tourism
Kherson State University
e.mail: vika-1981@mail.ru

Annotation. In the article the features of the use of logokorekciynoy work are examined for the children of early age, which suffer violations of mind defect development. The proper attention is spared traditional and special methods and receptions of speech therapy work. Description of speech therapy work is presented, it is exposed value diagnostic, planned prognostichnogo, korekciyno-developing and nformaciyno-konsul'tativnogo blocks, in relation to the results of diagnostics, effectiveness and organization of employments, at a collaboration with parents.

Key words: logokorekciyna work, vocal violations, mind defect development, cognitive activity, korekciyno is a developing environment.

